

KESKKONNAAMET

Järelevalve teostamise juriidiline raamistik reovee kohtkäitlus-süsteemide näitel

Rutt Grünberg

jurist | õigusosakond | Keskkonnaamet

27.05.2021. a

Reovee kohtkäitlus-süsteemide planeerimise, ehitamise ning kasutamise üle järelevalvet reguleerivad õigusaktid

- **Veeseadus** ja selle alusel kehtestatud õigusaktid, eelkõige:
  - Keskkonnaministri 31.07.2019 määrus nr 31 „Kanaliseerimis- ja reovee ehitamise planeerimise, ehitamise ja kasutamise nõuded ning kanalisatsiooniehitise kuja täpsustatud ulatus“
  - Keskkonnaministri 08.11.2019 määrus nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“
  - Keskkonnaministri 06.04.2020 02.04.2020 määrus nr 17 „Vesiviljeluse veekaitse nõuded, sealhulgas vesiviljelusest lähtuva vee saasteainesisalduse piirväärtused ja suublasse juhtimise ning seire nõuded“
- **Ehitusseadustik** ja selle alusel kehtestatud õigusaktid
- Kohaliku omavalitsuse üksuse kehtestatud õigusaktid, eelkõige
  - **reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskiri**
- **Korraldusseadus**
- **Keskkonnajärelevalve seadus**
- **Haldusmenetluse seadus**
- **Asendustäitmise ja sunniraha seadus**

KOV järelevalve pädevus

Veeseadus

§ 104. Kohustus korraldada asulareovee kogumine, puhastamine, kohtkäitlus ja äravedu

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud korraldama asulareovee kogumise ja selle puhastamise enne heitveena suublasse juhtimist käesoleva seaduse § 128 lõike 7 alusel kehtestatud heitvee saasteainesisalduse piirväärtusteni või § 128 lõikes 6 nimetatud reovee puhastusastmeteni.

(7) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab oma halduspiirkonnas reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskirja.

§ 250. Riikliku järelevalve pädevus

(1) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle teevad Terviseamet, Põllumajandus- ja Toiduamet, Keskkonnaamet ning kohaliku omavalitsuse üksus

(5) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse § 104 lõike 7 alusel kehtestatud nõuete täitmise üle võib lisaks Keskkonnaametile teha ka kohaliku omavalitsuse üksus

Seletuskiri veeseaduse eelnõu juurde

- KOV üksusel on õigus teostada järelevalvet nende reovee kohtkäitluse ja äraveo nõuete täitmise hindamiseks,
  - mis ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse alla ei kuulu ning
  - mis korraldatakse kohaliku omavalitsuse koostatud reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskirja alusel.
- Kohaliku omavalitsuse üksus võib teostada reoveekohtkäitluse ehitiste (omapuhasti, kogumiskaevud jne) tehnilist kontrolli.
- Keskkonnaamet teostab järelevalvet juhtumipõhiselt, kui teatatakse reostusjuhtumist.
- Paralleelne järelevalve on välistatud, kui kohaliku omavalitsuse üksus teavitab Keskkonnaametit menetluse alustamisest ja vastupidi.

Haldusmenetluse seadus

§ 9. Asja alluvuse määramine

(1) Kui sama haldusmenetluse asi on mitme haldusorgani pädevuses, viib:

1) haldusorganile taotluse esitamisega algava haldusmenetluse läbi haldusorgan, kellele on esimesena esitatud taotlus haldusmenetluse algatamiseks;

2) haldusorgani initsiatiivil algava haldusmenetluse läbi haldusorgan, kes on esimesena saanud teada asjaoludest, mis on tinginud või tingivad haldusmenetluse algatamise.

KOV sisene järelevalve pädevus

Haldusmenetluse seadus

§ 8. Haldusorgan

(1) Haldusorgan on seadusega, selle alusel antud määrusega või halduslepinguga avaliku halduse ülesandeid täitma volitatud asutus, kogu või isik.

(2) Haldusorganisiseselt määratakse isikud, kes tegutsevad haldusmenetluses haldusorgani nimel, kui seaduses või määruses ei ole sätestatud teisiti

Keskkonnajärelevalve seadus

§ 6. Omavalitsuslik keskkonnajärelevalve

(1) Kohaliku omavalitsusüksuse volikogu kehtestatud keskkonnakaitse- ja -kasutusalaste otsuste järgimist kontrollivad volikogu poolt selleks volitatud isikud või asutused, või kui neid ei ole määratud, valla- ja linnavalitsus.

(2) Kui kohalikule omavalitsusüksusele on pandud seadusega ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata keskkonnajärelevalve ülesandeid, või kui ta on need endale seaduse alusel ise võtnud, määrab volikogu ka nende teostamiseks vajalikud isikud või asutused või teostab järelevalvet valla- või linnavalitsus.

Järelevalve meetmed

Järelevalve meetmete eesmärk

Korralduse seadus

§ 2. Korralduse ja riiklik järelevalve

(1) (4) Riiklik järelevalve on korralduseorgani tegevus eesmärgiga ennetada ohtu, selgitada see välja ja tõrjuda või kõrvaldada korralduse rikkumine

§ 6. Korralduseorgan

(1) Korralduseorgan on seaduse või määrusega riikliku järelevalve ülesannet täitma volitatud asutus, kogu või isik.

Keskkonnajärelevalve seadus

§ 2. Keskkonnajärelevalve

(1) Keskkonnajärelevalve on Keskkonnaameti ja kohaliku omavalitsuse üksuse organi või asutuse tegevus eesmärgiga ennetada, selgitada välja ja tõrjuda oht ning kõrvaldada korralduse rikkumine keskkonnakaitse valdkonnas.

KOV keskkonnakaitse valdkonna korraldusorganina

§ 6. Omavalitsuslik keskkonnajärelevalve

(3) Kohalik omavalitsusüksus:

1) rakendab seaduses sätestatud abinõusid ebaseadusliku tegevuse tõkestamiseks ja kohustuslike keskkonnakaitseabinõude elluviimiseks;

2) teavitab Keskkonnaametit keskkonda kahjustavast või ohustavast õigusvastasest tegevusest või loodusressursi kasutamisega seotud õiguspärasest tegevusest, kui selline tegevus seab ohtu inimeste elu, tervise või vara.

(4) Kui kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ei ole otsustanud teisiti, toimub käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud keskkonnajärelevalve samaselt riigiasutuse korraldatava järelevalvega ning järelevalve teostajal on oma haldusterritooriumil võrdsed õigused riigi keskkonnajärelevalve asutuse ja keskkonnakaitseinspektoriga

Riikliku järelevalve üldmeetmed

Korralduse seadus

- Avalikkuse või isiku ohu ennetamisest, ohukahtlusest, ohust või korrarikkumisest teavitamine (§ 26)
- Ettekirjutusega ohu tõrjumise või korrarikkumise kõrvaldamise kohustuse panemine ning haldussunnivahendi (sunniraha, asendustäitmine) kohaldamine ettekirjutuse täitmata jätmisel (§ 28)
  - Rakendatava sunniraha ülemmäär on VeeS § 254 alusel 32 000 eurot
- Ohu tõrjumine või korrarikkumise kõrvaldamine korralduseorgani poolt (§ 29).

Riikliku järelevalve erimeetmed

Veeseadus

§ 251. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korraldusorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korraldusseaduse §-des 30, 31, 32, 45, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korraldusseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 252. Riikliku järelevalve erisused

(1) Tähistatud kinnisasjale võib Keskkonnaamet siseneda valdaja või muu õigustatud isiku juuresolekuta, kui:

- 1) see on vajalik olulise ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks ja nimetatud isikute kaasamisega kaasneks viivitus, mis seaks ohtu meetme kohaldamise eesmärgi saavutamise;
- 2) valdusesse sisenemine on ainus võimalik viis teisele kinnisasjale või veekogule jõudmiseks.

(3) Korraldusorgan võib riikliku järelevalve eesmärgil viibida ja liikuda sõidukiga, sealhulgas maastikusõidukiga või ujuvvahendiga, maa- või veealal, kus viibimine ja liikumine on keskkonnakaitse eesmärgil õigusaktiga keelatud või piiratud.

Riikliku järelevalve erimeetmed

Korralduseseadus:

- Küsitlemine ja dokumentide nõudmine (§ 30)
- Kutse ja sundtoomine (§ 31)
- Isikusamasuse tuvastamine (§ 32)
- Sõiduki peatamine (§ 45)
  - eeldab vormiriietuse kandmist
- Valdusesse sisenemine (§ 50)
  - Valdaja nõusolekuta tema valduses olevale piiratud või tähistatud kinnisasjale, ehitisse, eluruumi või ruumi sisenemine, sealhulgas võib avada uksi, väravaid ja kõrvaldada muid takistusi
  - VeeS §-st 252 on vajalik valdaja või muu õigustatud isiku juuresolek
- Valduse läbivaatus (§ 51)
  - Valdaja nõusolekuta isiku valduses oleva piiratud või tähistatud kinnisasja, ehitise või ruumi läbi vaadata, sealhulgas vaadata läbi seal asuva asja ning avada uksi, väravaid või kõrvaldada muid takistusi

KESKKONNAAMET

Aitäh!

Rutt Grünberg

jurist

rutt.grunberg@keskkonnaamet.ee

